

Cím: Kegyvesztett

A szerző(k) és / vagy előadó(k) neve: Kecskés Csenge

Intézmény, kar: Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi és Művészeti Kar
Média és Design Intézet

Szak, specializáció, évfolyam: Tervezőgrafika szak, 1. évfolyam
Témavezető(k) neve, tudományos fokozata, beosztása: Tóth Zsuzsanna mesteroktató

A Kegyvesztett egy 2024-ben készült animációs rövidfilm. Történetének alapjául szolgált egy versem, amelyet 2022-ben írtam. A vers egy elkényeztetett herceg és egy megszégyenített lovag történetét írja le, emellett egy férfi-női toxikus kapcsolat párhuzamát rejtettem bele a középkori díszletbe.

A filmet megalapozó vers rövid összefoglalása a következő: A történet elején megismerkedünk a két főszereplőnkkel, a herceggel és a lovaggal. A herceg trónján terpeszkedik, a lovag pedig fejet hajtva térdel a földön. Régóta szolgál már az udvarnál lovagunk, a herceg éveken ezelőtt vetett szemet rá látván, hogyan élteti a nép hősiességéért. Kihívásként tekintett arra, hogy egy ilyen remek harcost megszerezzen magának. Az ok, amiért most hívták az, hogy közölje vele ura, hogy elbocsátja. Kedvelte a lovagot, szórakoztatták a csaták izgalmait régen az ifjút, de az idő teltevel ráunt ezekre, sőt most már undorodik attól, amit lát, ha a lovagra néz. Nem kedves már szemének a csatából hazatérő, véres, tépett harcos látványa. Szeretné, ha távozna udvarából mindörökre. Ez a kijelentés nagy fájdalommal tölti el a lovagot és kérdőre vonja urát, hogy miért viselkedik ilyen kegyetlenül, hiszen ő éveken át tisztességesen végezte munkáját, szeretettel védte urát és szeretné ezután is szolgálni őt. Dacosan elmondja, hogy amitől a herceg undorodik, a vér, ami bemocskolja páncélját és a küzdelmek, amik így megviselték nem a saját választásai voltak. Nem vállalkozott sosem önszántából, vagy dicsőségből harcba, de ez az ára a békének és a biztonságnak. Megbecsülést érdemelne inkább, mint lenézést és undort, mivel a herceghez hasonló urak nem érezhetik a páncél és a kard súlyát.

A herceg természetesen dühbe gurul, nincsen hozzászokva, hogy visszabeszélnék neki az alattvalói. Becsmérelni kezdi a lovagot, gúnyt űz belőle és sértegeti, rámutatván, hogy holmi kis rongyos lovagnak nincsen szava az udvarban, nincsen választása, hogy szolgálhat-e vagy sem, nincsen lehetősége „szeretni” a királyt. Kutyaként referál a lovagra, aki csak egy újabb öleb a királyi menaszériában és bármikor lecserélhető, ha nem úgy ugat, mint ahogyan azt az ura megköveteli. Haragjában, hogy megmutassa hol a helye, még meg is sebzi a lovagot - gondolván, hogy ezzel megtanulja majd a leckét a „neveletlen” szolga. Ekkor derül ki az olvasók számára egy kulcsfontosságú információ: amint a herceg lerúgja a lovag fejéről tisztjét szimbolizáló sisakját, hogy megszégyenítse, egy lány arca néz fel rá fájdalomtól eltorzulva. A sisak esés közben megvágja a lány bőrét és a végeláthatatlan megszégyenítéstől a lovag elveszti türelmét. Feláll, kardot ránt és dühében urára szegezi azt. A herceg megízleli, milyen kiszolgáltatottan és lenézve várni a kegyelmet az „erősebbiktől”. A lovag is megsebzi herceget indulatból, de mielőtt valódi kárt okozhatna a zsarnokban, magához tér féktelen haragjából, és ráeszmél mit tett. Eldobja fegyverét és menekülőre fogja, mielőtt olyat tenne, amit ő maga is megbán, vagy mielőtt a herceg haragja utolérhetné. Örökre elhagyja az udvart és nem tér vissza többé.

Bár a történet egy hercegről és egy lovagról szól, a valódi jelentése egy férfi és egy nő közötti toxikus kapcsolatot szimbolizál a sorok között olvasva. A herceg egy hatalmaskodó férfit rejt, aki birtokolja párját, aztán amikor ráun, el akarja taszítani magától, míg a nő továbbra is maradni szeretne. Akaszkodásának következménye, hogy a férfi tovább bántalmazza őt, amíg a nő maga is toxikus viselkedéshez folyamodik és végül mind a ketten megsérülnek. Végül a lány ráébredve tettére kilép a toxikus körforgásból, így nem is okoz több fájdalmat, de nem is hagyja magát tovább bántani. Ilyen egy szakítás, de a történet vége nyitva marad. A lovag elmenekül, és a herceg látszólag megtanulta a leckét. Miután azonban egyedül marad, láthatjuk, ahogyan a fiú gyűlölettől eltorzult arccal újra felemeli tekintetét. Azt viszont már nem tudjuk, hogy bosszút áll-e.

Az elrejtett tartalom ellenére nem szerettem volna ezt a mögöttes jelentést túl didaktikusan megjeleníteni a filmben. Inkább, mint egy sugallatot szerettem volna érzékeltetni, amit talán a néző észre sem vesz első alkalommal, de érzi, hogy a két karakter között több van, mint hűbéri viszony.

Egy rövid idézet a versből, hogy szemléltessem, milyen hangulatot szántam a munkámnak:

„Van elég kutyám – toppant a herceg a tiszteletlen szóra

Még ma találok másik ölebet, ki tudja mi a módja

Annak, ahogy egy királlyal viselkedni kell! Veszítek-e bármit
Ha egy magadfajtat elkergetek, mert sokallom hibáit?

Királyom – szól a lovag csöndben, már a trón előtt állva
Nem térdel, nem süti le szemét, a parancsot nem várja

Kivont kardja vicsorogva nyáladzik a herceg torkára
Végre elvesztette türelmét a korona szolgája

Királyom szánsz-e még? – kérdezi a visszahőkölt fiú arcába nevetve
Nem fájdtja szívem, milyen bábot találsz majd helyemre

De szánja a páncélt az, ki nem érzi a súlyát
Tiszteld, aki bírja, ahelyett, hogy lenéznéd a rajta lévő rozsdát

Anyám lánya vagyok. Nem a nemzeté, Istené, de főleg nem a király kutyája
Az úr tartja a szolgát, nem a szolga szorul rá urára.”

Bár a vers szolgált az elkészült film alapjául a történet szempontjából, mégsem készült narráció a filmhez a következő okból: az előző munkám, a NOVA című animációs rövidfilm szintén ilyen módszerrel készült és szerettem volna egy kicsit nehezebb műfajban kipróbálni magamt. A NOVA története is egy saját vers illusztrációja, ott narráció kísérte végig a filmet. Ez alkalommal, bár a vers történetét és hangulatát jelenítettem meg, szerettem volna arra törekedni, hogy egy érthető, kerek történetet alkossak, csupán dramaturgiai, mimikai, zenei hatásokat alkalmazva anélkül, hogy a narrációval a néző „szájába rágnám” a történetet. Ebből fakad, hogy a párbeszédtek teljesen hiányoznak a filmből, viszont a mimika és a mozdulatok beszélnek a karakterek helyett. A hatalmas kéz, ami elragadja a bábut a film elején a herceg akarata, a marionett pedig maga a lovag, akit a herceg megszerez, játszadozik vele, majd megunja és eldobja. A herceg szemöldökének rándulása és sunyi pillantása fejezi ki becsmérlő szavait, ajtó felé mutató keze a lovag elkergetését. Az, hogy a herceg csak egy neveletlen kutyának tartja a lovagot úgy jelenik meg, hogy egy hatalmas kutyafej falja fel a herceget, amikor a lovag dühbe gurul. A lovag kintől eltorzult arca és könnyei mutatja meg nekünk, hogy nem számított rá, hogy ura, akit ő úgy szeretett képes őt így megsebezni mind érzelmileg, mind

fizikailag. A film legvégén, az, ahogyan tétovázik és egy pillanatra elkezd lehajolni, hogy felsegítse a herceget és csak utána keményíti meg szívét és távozik mutatja meg nekünk, hogy megesik rajta a szíve és majdnem visszahelyezkedik a szolgai szerepbe.

Ezen kívül mindenképpen szerettem volna arra törekedni, hogy egy tiszta, részfeladatokra lebontható munkafolyamat jöhessen létre, esetleges jövőbeli csoportmunkákra felkészülve. Így kezdtem neki a tervezői folyamatnak.

Az első lépés a karakterek megformálása volt. Tomm Moore, Sylvain Chomet és Jankovics Marcell karakterterveit tanulmányoztam, valamint a színek és formák pszichológiai hatásását a nézőkre. Arra törekedtem, hogy a néző minél jobban megismerje a karaktert már az első pillantással. A hercegnek éles, hegyes, szúrós vonásokat adtam, de meleg színeket a hajában és rózsaszín díszítéseket a ruhájában. Ez által összhangban van a palota vörös színvilágával, ami előkelőségét hirdeti. Testalkata nőiesebb, mint a lovagé, egy gyengébb, finomabb test, vékonyka karokkal, amikkel tökéletesen lehet egy pimasz herceghez illő mozdulatokat illusztrálni. Ezzel szemben a lovagnak sokkal vaskosabb, erősebb testalkata van, harcra edzett és kissé tömörszerű a lányos herceg mellett, haja rövidere vágva, az oldalán kard, mégis az arcvonásai finomak és kerek, hogy ki tudják fejezni azokat az érzelmeket, amiket szerettem volna, hogy ez a karakter jelképezzen. A herceggel ellentétben az ő színpalettája teljesen kilóg a palota színei közül, látványban sincs semmi keresnivalója ott.

A már említett palota háttereihez az Egri Székesegyház romjait, valamint a Debrecenben található egykori gótikus stílusban épült András-templomról maradt feljegyzéseket és korabeli rajzokat tanulmányoztam. A szükséges tervek és vázlatok elkészítése után Blenderben, egy 3D modellező programban elkészítettem a palota belső vázát, amit utána mintegy mintát használtam a 2D hátterek elkészítéséhez.

A filmben bizonyos jelképeket használtam a karakterek összekapcsolásához, illetve egy újfajta jelentés bemutatásához: 3 tárgy, 3 hatalmi jelkép jelenik meg a filmben, egyfajta hierarchiát felállítva. Az első a lovag sisakja, a szolgaság jelképe. A második a herceg koronája, a hatalom szimbóluma. A film ezen pontján azt hihetnénk, hogy ennél nincs felsőbb hatalom és mégis, efelett áll, ami még a koronán is felülkerekedik, a gyűlölettől és sértettségtől megrészesgült harcos kardja, ami meg is sebzi a herceget. Ezzel bebizonyítja, hogy az elnyomottból is lehet elnyomó egy pillanat alatt. Azt is meg kell jegyezni, hogy hiába áll fenn ez a hierarchia, annak van a legnagyobb jelentősége, hogy végül mind a három jelkép lehull a földre és mind a két karakter elveszti hatalmát. Mindhárom tárgyban megjelenik a csillag motívum, illetve a háttérben a fali kárpitokon is, mint a birodalom szimbóluma. Ezen kívül, a film elején, szintén egy fali kárpitban a középkori Visconti-Sforza tarot kártya

„Igazság” nevű lapját rejtettem el, a herceg színeit használva. Ezzel vetítettem előre a közelgő igazságszolgáltatást.

Az animatic a meglévő 3D modell, valamint saját magam által készített videóreferenciák alapján készült el.

A végleges animáció frame-by-frame technikával, a TV Paint animációs program segítségével lett befejezve.

A film zenéjét Gyarmati Dominik közeli barátom, költő és zenész szerezte, korabeli dallamokkal teremtve meg gitáron a középkori hangulatot.

A film elkészítésében a következő konzulensek voltak segítségemre: Tóth Zsuzsanna és Sipos Levente az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Média és Design Intézetének oktatói, valamint Komlódi Judit, Váczi Lilla és Hegedűs Tibor a Medgyessy Ferenc Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Technikumból, akik itt korábbi tanulmányaim alatt tanáraink voltak és szakmai véleményüket kértem, hogy hogyan fejleszthetném a filmet.

A film az alábbi linken megtekinthető:

<https://drive.google.com/file/d/1WLE7nzGAFfYZF8Ift8Ue5W8oj2aAZtr1/view?usp=sharing>

A filmhez tartozó előadás az alábbi linken elérhető:

https://docs.google.com/presentation/d/1BQezpnOYyy-9W_ppjOT-D9PFLKe0AE3/edit?usp=sharing&ouid=115739742976325336851&rtpof=true&sd=true